



**SAMEN  
WERKINGS  
VERBAND**

VO De Langstraat

## **Notitie beschrijving ondersteuningsniveaus en routing naar de ACT**

Versie juni 2025

### **Aanleiding en doel:**

In het ondersteuningsplan SWV VO De Langstraat 2022-2026 staat het volgende vermeld over de basis- en extra ondersteuning.

*Basisondersteuning is het geheel van planmatig uitgevoerde licht curatieve interventies binnen de ondersteuningsstructuur die plaatsvinden onder regie en verantwoordelijkheid van de school. Scholen maken een eigen keuze over de wijze waarop ze deze vormgeven (het hoe).*

*De kwaliteit van de basisondersteuning is afhankelijk van het planmatig, handelingsgericht en opbrengstgericht werken van onderwijsmedewerkers in de school.*

- *De mentor of coach heeft een rol in de eerstelijns signalering: hij gaat als eerste het gesprek met de leerling aan.*
  - *De ondersteuningscoördinator is, in samenwerking met de leerlingbegeleider, de spil van de ondersteuning die weet welke interne en externe ondersteuning er voorhanden is, die de inzet van ondersteuning en het opstellen van het OPP coördineert en die met de directie het gesprek voert over de (gewenste) ontwikkeling van de ondersteuning in de school, onder andere op basis van de jaarlijkse scan basisondersteuning (zie C3.1 Versterking basisondersteuning). De ondersteuningscoördinator werkt nauw samen met het ondersteuningsteam.*
  - *Het docententeam is bekend met het proces van opschaling: (vroegtijdige) signalering van eventuele ondersteuningsbehoeften, gerichte en passende interventies en geregelde evaluaties.*
- Jeugdzorgpartners zoals GGD en schoolmaatschappelijke ondersteuning worden bij dit proces betrokken.*

### *Schoolondersteuningsprofiel:*

*Het ondersteuningsaanbod van de school. De school beschrijft de basisondersteuning in het SOP. Het SOP geeft daarmee ook aan waar de grenzen van de ondersteuningsmogelijkheden van de school liggen. Het SOP vormt het startpunt van het gesprek met leerling en ouders in hoeverre de school kan voldoen aan de extra ondersteuningsbehoefte van de leerling. Waar nodig wordt de expertise van andere scholen en/of samenwerkingspartners ingezet. Het actuele SOP is te vinden op de website van de school.*

*Wanneer de basisondersteuning onvoldoende kan bijdragen aan het succesvol vervolg van de schoolloopbaan van een leerling, wordt vanuit het SWV extra ondersteuning ingezet. De extra ondersteuning heeft als doel leerlingen die ondersteuning te bieden, die nodig is om leerlingen binnen het reguliere onderwijs te houden. Het SWV wil een samenhangend geheel aan ondersteuningsvormen realiseren, zodat leerlingen in dit continuüm altijd een passende en thuishabije onderwijsplek kunnen krijgen.*

*Verantwoordelijkheden: De basisondersteuning valt onder de verantwoordelijkheid van het VO, specialistische VSO-ondersteuning valt onder de verantwoordelijkheid van VSO-besturen en de bovenschoolse arrangementen en voorzieningen binnen het dekkend netwerk vallen onder de verantwoordelijkheid van het SWV.*

*De bovenschoolse ondersteuning van het SWV richt zich op:*

- *versterking van de basisondersteuning van scholen*
- *arrangementen voor tijdelijke opvang en ondersteuning.*

**Samenwerkingsverband VO De Langstraat**

T 0416 760 770 E [secretariaat@swvdelangstraat.nl](mailto:secretariaat@swvdelangstraat.nl)

Dodenauweg 2, 5171 NG Kaatsheuvel [www.swvdelangstraat.nl](http://www.swvdelangstraat.nl)



**SAMEN  
WERKINGS  
VERBAND**

VO De Langstraat

*Bij specifieke arrangementen gelden aanvullende voorwaarden, zoals een OPP en toelaatbaarheidsbesluiten. Financiering vindt plaats door inzet van middelen vanuit het SWV.*

In de praktijk blijkt dat deze omschrijving onvoldoende richting geeft aan wat (minimaal) verwacht kan worden van de scholen ten aanzien van de inzet voor leerlingen met extra onderwijs- en ondersteuningsbehoeften en wat concreet de rol en verantwoordelijkheid is van iedereen die betrokken is in dit proces.

Daarnaast blijkt uit evaluaties en de monitorgesprekken 2024 dat alle reguliere scholen aan de slag zijn om een stevige en duidelijke ondersteuningsstructuur neer te zetten. Er worden echter (grote) verschillen tussen scholen waargenomen in de wijze waarop de ondersteuningsstructuur wordt ingevuld. Ook kijkend naar de casuïstiek die binnen de ACT wordt besproken valt op er verschillen zijn hoe er in voortrajecten gehandeld wordt. Het blijkt dat niet altijd duidelijk is wat binnen welk ondersteuningsniveau verwacht mag worden en wie verantwoordelijk is voor welke inzet.

Er is nadrukkelijk behoefte aan meer uniformiteit en duidelijkheid. Vandaar dat het gewenst is de ondersteuningsniveaus en ieders rol daarin nader te beschrijven. Binnen deze beschrijving kan ook de ACT duidelijker worden gepositioneerd. Het wordt daarmee inzichtelijk wat er van wie verwacht wordt aan inzet; wat er aan inzet voorafgaand van een ACT aanvraag wordt verwacht op schoolniveau en bestuursniveau en op welk moment de ACT in beeld komt: de zogenoemde “routing” naar de ACT.

### **Vormen van ondersteuning binnen het SWV**

Om leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte goed en tijdig te kunnen bedienen, is het belangrijk om een heldere structuur te hebben. Er worden drie vormen van ondersteuning onderscheiden:

1. **Basisondersteuning:** Scholen werken planmatig, opbrengstgericht en doelgericht. Scholen zijn in staat om binnen de klas een gedifferentieerde aanpak te hanteren. De definitie van de basisondersteuning is opgenomen in het Ondersteuningsplan.
2. **Lichte ondersteuning:** Het geheel aan voorzieningen dat de scholen en schoolbesturen hebben ingericht om leerlingen te begeleiden die buiten de basisondersteuning vallen. De besturen krijgen hier middelen voor van het SWV.
3. **Zware ondersteuning:** is de ondersteuning die een leerling nodig heeft op een school voor VSO. Dit zijn leerlingen waarvoor een TLV VSO wordt afgegeven. Daarnaast is er bij het SWV ook budget beschikbaar om arrangementen aan te vragen waaronder arrangement OPDC, arrangement trajectbegeleiding en overstaparrangement.<sup>1</sup> Deze zware ondersteuning voor leerlingen binnen het regulier onderwijs is altijd leerlinggebonden en kan niet ingezet worden voor een groep leerlingen. Het zijn leerlingen met intensieve ondersteuningsbehoeften, waarvan de inzet niet bekostigd kan worden uit de middelen voor de lichte ondersteuning.

---

<sup>1</sup> Het aantal mogelijke arrangementen zal in 2025 worden uitgebreid.



**SAMEN  
WERKINGS  
VERBAND**

VO De Langstraat

### **Vijf ondersteuningsniveaus:**

Besturen en scholen werken met vijf ondersteuningsniveaus. Hiermee kunnen zij steeds een stap opschalen op het moment dat school met een leerling vastloopt. Dat zijn de volgende niveaus:

1. Basisaanpak in de klas op het niveau van de mentor
2. Basis “plus” aanpak in de klas op het niveau van het docententeam (OCO/teamleider/ leerlingbegeleider zijn betrokken)
3. Extra ondersteuning op schoolniveau door intern deskundigen en samenwerkingspartners (OCO/ teamleider/ AB zijn betrokken, afhankelijk van de casus GGD / leerplicht of andere disciplines bv. jeugdhulp)
4. Extra ondersteuning op bestuursniveau (bovenschoolse expertise is betrokken)
5. Extra ondersteuning vanuit SWV

Hieronder worden deze ondersteuningsniveaus nader geduid:

#### *1. Basisaanpak in de klas op het niveau van de mentor*

Alle leerlingen nemen deel aan de lessituatie en andere schoolse activiteiten. Er is op de volgende gebieden aandacht en expertise van de docenten: leren, sociaal emotionele ontwikkeling, gedrag en gezondheid. De activiteiten zijn ingebed in de organisatiestructuur van de school. De ondersteuning wordt preventief en planmatig uitgevoerd. Voorbeelden zijn: een goed mentoraat, klassenmanagement, differentiëren, pedagogisch handelen, positieve groepsvorming

Ook tijdelijke licht curatieve interventies vallen binnen de basisaanpak. Dit is geïntegreerd in het onderwijsaanbod en vindt hoofdzakelijk plaats binnen de klassensituatie. Voorbeelden zijn: verlengde instructie, aanvullende gesprekken met de mentor, optionele deelname aan aanvullende vaklessen.

#### *2. Basis “plus” aanpak in de klas op het niveau van het docententeam (teamleider/ ondersteuningscoördinator/ leerlingbegeleider zijn betrokken, preventieve inzet samenwerkingspartners indien van toepassing)*

Het gaat om ondersteuningsvormen voor leerlingen die meer begeleiding nodig hebben rondom deelname aan het reguliere onderwijsproces op de gebieden leren, sociaal emotionele ontwikkeling, gedrag en gezondheid. De aard en intensiteit varieert en is gekoppeld aan de (milde) ondersteuningsbehoefte van de leerling. Scholen hebben aanbod ingericht om snel en het liefst tijdelijk en in groepsverband in te spelen op deze ondersteuningsbehoefte. Voorbeelden zijn: coaching en trainingen, gebruik maken van andere (onderwijs) plek binnen de school, inzet dyslexieprotocol, NT2 ondersteuning, aanbod voor hoogbegaafde leerlingen.

Afspraken worden samen met ouders en leerlingen gemaakt, planmatig uitgevoerd, geëvalueerd en vastgelegd in het leerlingdossier. Het betrokken docententeam is op de hoogte van de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerlingen. Handelingsafspraken voor in de klas worden vastgelegd in een groepsplan. Maatschappelijke ondersteuning, GGD en leerplicht worden op de hoogte gehouden en zetten preventief in indien van toepassing.

#### *3. Extra ondersteuning op schoolniveau door intern deskundigen en samenwerkingspartners*

Het gaat om ondersteuningsvormen voor leerlingen die een grotere ondersteuningsbehoefte hebben. Bij deze leerlingen is altijd de ondersteuningscoördinator betrokken en verantwoordelijk voor het planmatig handelen. Het is een wettelijke verplichting om een OPP te beschrijven voor deze leerlingen, met daarin de verwachte uitstroombestemming (het perspectief), de onderbouwing van deze uitstroombestemming door bevorderende en belemmerende factoren en bijbehorende ondersteuningsbehoefte te beschrijven. En een beschrijving van de aan te bieden ondersteuning en eventuele afwijkingen van het (reguliere) onderwijsprogramma. Vanaf medio 2025 is het ook



**SAMEN  
WERKINGS  
VERBAND**

VO De Langstraat

wettelijk verplicht om alle leerlingen met een OPP te vragen of zij willen praten over dat OPP, hun eigen ontwikkeling en de ondersteuning die zij nodig hebben. Leerlingen moeten worden gehoord in alle fasen: opstellen, bijstellen, vaststellen en evalueren. Dit omdat ze zelf vaak een goed beeld hebben van wat ze nodig hebben om zich goed te kunnen ontwikkelen. De school maakt intern afspraken wie verantwoordelijk is voor de kwaliteit van het OPP en het bewaken van het planmatig handelen rondom het OPP (regie). Het docententeam wordt betrokken bij het opstellen van het OPP en is op de hoogte van de gemaakte afspraken in het OPP en de handelingsafspraken voor in de klas. Deze afspraken worden vastgelegd in een groepsplan.

Scholen hebben een ondersteuningsstructuur ingericht waarin planmatig handelen de basis vormt. Op het moment dat het nodig is (beschreven in het OPP) worden samenwerkingspartners betrokken, zoals leerplicht, GGD, gemeente en partners jeugdhulp.

Voorbeelden van extra ondersteuning: inzet aanvullende expertise bij coaching (bv AB, HB coach, orthopedagoog), maatwerkprogramma, check- in/ check out voorziening, (afspraken over) specifiek handelen door docententeam (begeleid door AB), gesprekken met leerplicht, inzet M@ZL traject, afstemming met andere partners (waaronder ook eventueel verzoek tot nader onderzoek).

#### *4. Extra ondersteuning op bestuursniveau (bovenschoolse expertise is betrokken)*

Voor leerlingen waarvoor de inzet op ondersteuningsniveau 3 onvoldoende aansluit wordt bovenschoolse expertise betrokken om richting te geven aan vervolgstappen in processen op casusniveau en om deze eventueel in de rol van trajectbegeleider te ondersteunen.

Het is de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen om binnen de eigen organisatie te zorgen voor voldoende deskundigheid op de volgende gebieden: ondersteuning aan leerlingen en docenten; wettelijke kaders van passend onderwijs; ondersteuningsstructuur en ontwikkelingen binnen de eigen school en het bestuur; ontwikkelingen binnen het SWV; landelijke ontwikkelingen ten aanzien van inclusief onderwijs enzovoort.

Het is van belang om te waarborgen dat binnen “de routing” op casusniveau de juiste stappen worden gezet; dat alle betrokkenen als samenwerkingspartners worden ingezet en op de hoogte zijn en dat leerlingen de juiste ondersteuning krijgen. Daarnaast is het van belang dat vanuit een breder samenwerkingsperspectief de mogelijkheden voor maatwerktrajecten en binnen andere reguliere scholen wordt gewogen. Bij handelingsverlegenheid op schoolniveau wordt daarom deze aanvullende expertise gekoppeld.

Deze rol wordt gekoppeld aan het beleid van de schoolbesturen; schoolbesturen geven hier naar eigen inzicht invulling aan. Het is aan de besturen om te beoordelen of met de huidige beschikbaarheid van expertise de deskundigheid en overkoepelende objectieve kijk op casuïstiek voldoende gewaarborgd is en om dit zo nodig te verbeteren..

#### *5. Extra ondersteuning vanuit SWV*

Bij handelingsverlegenheid kan er door de ondersteuningscoördinator een beroep worden gedaan op het SWV via de ACT. Het gaat om advies- en arrangementsaanvragen eventueel om een aanvraag voor een toelaatbaarheidsverklaring VSO of PrO. Naast toestemming en een OPP is het verplicht om aan te geven op welke wijze bovenstaande stappen zijn doorlopen en aan te geven waarom de ondersteuning op de andere niveaus niet toereikend is op deze of een andere reguliere school.



| Niveau | Verantwoordelijkheid | Betrokkenen<br>Regierol dikgedrukt                                                                        | Minimaal noodzakelijk                                                                                                                              | ACT                            |
|--------|----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|
| 1      | Mentor/ teamleider   | <b>Mentor</b> , docenten, OCO, teamleider                                                                 | Schoolspecifieke afspraken mentoraat en basisaanpak                                                                                                | Nvt                            |
| 2      | OCO/ teamleider      | Mentor, docenten, <b>OCO</b> , teamleider, preventief indien nodig: GGD, LP, MO,                          | Schoolspecifieke afspraken SOP, leerlingdossier, groepsplan                                                                                        | Nvt                            |
| 3      | Directie             | Mentor, docenten, <b>OCO</b> , teamleider, directie, interne experts, indien nodig GGD, LP, MO, jeugdhulp | OPP, groepsplan                                                                                                                                    | Nvt                            |
| 4      | Bestuur              | Mentor, <b>OCO</b> , directie, <b>bovenschoolse expertise</b>                                             | Aanvullende verslaglegging bovenschoolse expertise                                                                                                 | Nvt                            |
| 5      | Bestuur              | <b>OCO</b> , directie, <b>bovenschoolse expertise</b>                                                     | Onderbouwde aanmelding, toestemming, OPP, aanvullende documentatie waaronder inzicht in de interventies en het proces op de niveaus 1 tot en met 4 | Via indienden dossier in Tommy |

NB. Het SWV blijft buiten de ACT vragen oppakken als het gaat om procedures en wettelijke kaders; om richting te geven aan de volgende stap in een proces bij handelingsverlegenheid en wanneer het gaat om thuiszitters. Maar inhoudelijk advies wordt alleen gegeven op basis van volledige documentatie en voorbereiding van het dossier in Tommy. Communicatie via de ACT vindt altijd plaats met de ondersteuningscoördinatoren als vaste contactpersonen.

### Beschrijven van de ondersteuning

Op dit moment hebben alle scholen van het SWV de informatie over de basisondersteuning en extra ondersteuning beschreven in het schoolondersteuningsprofiel (SOP). Vanaf schooljaar 2025-2026 moet deze informatie worden opgenomen in de schoolgids, zodat ouders en leerlingen deze informatie niet meer in een apart document hoeven op te zoeken. De beschrijving is passend bij de definitie basisondersteuning in het ondersteuningsplan van het SWV en de landelijk ontwikkelde norm basisondersteuning.

### Landelijke norm basisondersteuning

Recent (november 2024) is er in opdracht van het ministerie van OCW een rapportage geschreven als onderdeel van de Verbeteraanpak Passend Onderwijs. Doordat destijds is vastgelegd dat elk SWV het niveau en de invulling van de



**SAMEN  
WERKINGS  
VERBAND**

VO De Langstraat

basisondersteuning op de scholen binnen de eigen regio vaststelt, zijn hierin regionale verschillen zichtbaar, met rechtsongelijkheid tot gevolg. De rapportage geeft richting aan een landelijke norm voor basisondersteuning in de vorm van een voorstel. Het beoogt meer duidelijkheid te bieden aan onderwijsprofessionals, ouders en leerlingen over welke ondersteuning minimaal op elke school aanwezig is. Ook geeft het duidelijkheid voor lerarenopleidingen en houvast voor de Inspectie van onderwijs.

Er zijn drie ondersteuningsgebieden uitgewerkt: lezen/ spellen en dyslexie, meer- en hoogbegaafdheid en leergedrag. Uitgangspunt bij de norm die is gepubliceerd, is dat deze valt onder de verantwoordelijkheid van de school en binnen de reguliere bekostiging.

Het is de bedoeling dat de norm wordt uitgebreid met de ondersteuningsgebieden: sociale en emotionele problematiek, rekenproblemen & dyscalculie en moeilijk lerenden.

Het voorstel wordt ter bespreking aangeboden aan de Tweede kamer. Daarnaast start het ministerie van OCW een traject om dit in de wet op te nemen.

Het SWV sluit in ieder geval aan bij de landelijke norm voor de basisondersteuning, aangevuld met eigen accenten.

#### **Evaluatie**

In het ACT-jaarverslag worden de werkwijze van de ondersteuningsniveaus geëvalueerd.